

۱ در ابیات زیر، واژه‌ای به معنای نیست.
«بشر ماورای جلالش نیافت/ بصر منتهای جمالش نیافت
تأمل در آیینی دل کنی/ صفایی به تدریج حاصل کنی»

۱ آدمی ۲ بخشندگی ۳ بزرگی ۴ اندیشه

۲ در کدام گزینه ارکان محذوف تشبیه به درستی درج شده است؟

- ۱ شمع خرد برفروز در دل و بشتاب / با دل روشن به سوی عالم روشن (وجه شبه و مشبه به)
۲ وظیفه‌ی زن و مرد ای حکیم، دانی چیست؟ / یکی است کشتی و آن دیگری است کشتیبان (ادات تشبیه و وجه شبه)
۳ تو سرو جویباری، تو لاله‌ی بهاری / تو یار غمگساری، تو حور دلربایی (ادات تشبیه و مشبه به)
۴ صبح امید که بد معتکف پرده‌ی غیب / گو برون آی که کار شب تا آخر شد (مشبه و ادات تشبیه)

۳ در مورد بیت زیر، کدام گزینه صحیح است؟
«کیست آن صورت‌گر ماهر که بی‌تقلید غیر / این همه صورت برد بر صفحه‌ی هستی به کار؟»

- ۱ اشاره به فانی بودن دنیا ۲ اشاره به ماهر بودن انسان
۳ اشاره به تقلید انسان از خلقت خداوند ۴ اشاره به یکی از نام‌های خداوند

۴ در کدام گزینه، هر دو بیت، با هم قرابت معنایی ندارند؟

- ۱ چشم دل باز کن که جان بینی / آنچه نادیدنی است آن بینی
دیدار خدا بود میسر / با دیده‌ی دل نه دیده‌ی سر
۲ یکی را به سر برنهد تاج‌بخت / یکی را به خاک اندر آرد ز تخت
یکی را که در بند بینی مخند / مبادا که روزی در افتی به بند
۳ ده روزه مهر گردون، افسانه است و افسون / نیکی به جای یاران، فرصت شمار یارا
دایم گل این بستان، شاداب نمی‌ماند / درباب ضعیفان را در وقت توانایی
۴ حیف است طایری چو تو در خاکدان غم / زین جا به آشیان وفا می‌فرستمت
مرغ باغ ملکوتی، نیام از عالم خاک / چند روزی قفسی ساخته‌اند از بدنم

۵ در عبارت زیر، نقش دستوری واژه‌های «خواب، تشنه، آب» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
مرداب گفت: «چه کسی می‌خواهد خواب راحت را از من بگیرد؟» سنجاقک گفت: «دوست من! در چند قدمی تو جوانه‌ای در حال مرگ است، جوانه تشنه است و آب می‌خواهد.»

۱ نهاد - مفعول - مُسند ۲ مفعول - مُسند - مفعول ۳ مفعول - مُسند - مُسند ۴ مفعول - مفعول - مفعول

در کدام گزینه علت نیاز به ویرایش عبارت با بقیه متفاوت است؟

۱ استاد فنون علم را به شایستگی، آموزش می‌داد.

۲ دانش‌آموزان مراحل سخنان مدیر مدرسه را به خاطر سپردند.

۳ امورات کشورداری و سیاست، مختص افراد کاردان هستند.

۴ فرمایشات امام علی (ع) الگوی مسلمانان جهان است.

تشبیه در کدام گزینه از بیت زیر، دریافت نمی‌شود؟
«این دین هدی را به مثل دایره‌ای دان / پیغمبر ما مرکز و حیدر خط پرگار»

۱ دین به هدی ۲ دین به دایره ۳ حیدر به خط پرگار ۴ پیغمبر به مرکز دایره

بیت‌های زیر را از اشعار قاننی شیرازی برگزیده‌ایم. با توجه به آن به چهار سؤال بعدی پاسخ دهید.
بیت اول: راستی را، کس نمی‌داند که در فصل بهار / از کجا گردد پدیدار، این همه نقش و نگار؟
بیت دوم: عقل‌ها، حیران شود کز خاک تاریک نژد / چون برآید این همه گل‌های نغز کامکار؟
بیت سوم: چون نپرسی کاین تماثیل از کجا آمد پدید؟ / چون نجویی کاین تصاویر از کجا شد آشکار؟
بیت چهارم: برق از شوق که می‌خندد بدین سان قاه‌قاه / ابر از هجر که می‌گرید بدین سان زارزار؟
بیت پنجم: کیست آن صورتگر ماهر که بی‌تقلید غیر / این همه صورت برد بر صفحه‌ی هستی به کار؟

کدام بیت با اشاره به آیه‌ی (هو الله الخالق البارئ المصور) (سوره‌ی حشر) تلمیح دارد؟

۱ دوم ۲ سوم ۳ چهارم ۴ پنجم

مفرد واژه‌های جمع مکسر در بیت سوم، در کدام گزینه آورده شده است؟

۱ مَثَل - تصویر ۲ تمثال - تصویر ۳ مثال - صورت ۴ مِثَل - صورت

در کدام بیت آرایه‌ی تشبیه به کار رفته است؟

۱ اول ۲ دوم ۳ سوم ۴ پنجم

در بیت چهارم، کدام آرایه‌های ادبی وجود دارند؟

۱ تضاد، مراعات‌نظیر و تشخیص ۲ جناس و مراعات‌نظیر
۳ تشبیه، مراعات‌نظیر و تضاد ۴ تشخیص و مبالغه

کدام بیت با آیه‌ی (نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ) تناسب معنایی دارد؟

۱ عادت او نیست خشم و دشمنی / نام او نور و نشانش روشنی

۲ تازه فهمیدم: خدایم این خداست / این خدای مهربان و آشناست

۳ دوستی از من به من نزدیک‌تر / از رگ گردن به من نزدیک‌تر

۴ مهربان و ساده و بی‌کینه است / مثل نوری در دل آیینه است

کتاب «بوستان سعدی» دارای چند باب است؟

۱ هفت ۲ ده ۳ نه ۴ هشت

در کدام گزینه از «واژه‌های متضاد» استفاده شده است؟

- ۱ مُحال است سعدی که راه صفا/ توان رفت جز بر پی مصطفی
- ۲ تأمل در آینه‌ی دل کنی/ صفایی به تدریج حاصل کنی
- ۳ بشر، ماورای جلالش نیافت/ بصر، منتهای جمالش نیافت
- ۴ گلستان کند آتشی بر خلیل/ گروهی بر آتش برد ز آب نیل

در کدام گزینه مترادف واژه‌ی مشخص شده در بیت زیر، یافت نمی‌شود؟
«عقل‌ها، حیران شود کز خاک تاریک نژند/ چون برآید این همه گل‌های نغز کامکار؟»

- ۱ دل خویش را بگفتم چو تو دوست می‌گرفتم/ نه عجب که خوبرویان بکنند بی‌وفایی
- ۲ اکبر و اعظم خدای عالم و آدم/ صورت خوب آفرید و سیرت زیبا
- ۳ حدیث نیک و بد ما نوشته خواهد شد/ زمانه را سند و دفتری و دیوانی است
- ۴ در چشم بامدادان به بهشت برگشودن/ نه چنان لطیف باشد که به دوست برگشایی

بیت‌های زیر از کتاب بوستان سعدی انتخاب شده است، با توجه به آن‌ها به سه سؤال بعدی پاسخ دهید.
اول: به نام خدایی که جان آفرید/ سخن گفتن اندر زبان آفرید
دوم: خداوند بخشنده‌ی دستگیر/ کریم خطابش پوزش‌پذیر
سوم: پرستار امرش همه چیز و کس/ بنی‌آدم و مرغ و مور و مگس
چهارم: یکی را به سر، بر نهد تاج بخت/ یکی را به خاک اندر آرد ز تخت
پنجم: گلستان کند آتش بر خلیل/ گروهی بر آتش برد ز آب نیل
ششم: محال است سعدی که راه صفا/ توان رفت جز بر پی مصطفی

کدام گزینه سراینده‌ی بیت‌های داده‌شده را به درستی توصیف می‌کند؟

- ۱ بوستان به نثر و گلستان به شعر و دیوان اشعار از او بر جای مانده است.
- ۲ از بزرگ‌ترین شاعران و نویسندگان ایران است. آموزش‌های مقدماتی را در زادگاه خود شیراز فراگرفت.
- ۳ از شاعران دوره‌ی افشاریه و زندیه است. در سرودن غزل از حافظ پیروی می‌کرد.
- ۴ استاد دانشگاه و شاعر معاصر موفق پس از انقلاب اسلامی به شمار می‌رود.

کدام گزینه به آیه‌ی «تُعَزُّ مِنْ تَشَاءٍ وَ تُذَلُّ مِنْ تَشَاءٍ»، «به هر که خواهی عزت و اقتدار بخشی و هر که را خواهی خوار گردانی» اشاره دارد؟

- ۱ بیت اول
- ۲ بیت دوم
- ۳ بیت سوم
- ۴ بیت چهارم

تعداد جمله‌های کدام بیت، با تعداد جمله‌های بیت اول برابر است؟

- ۱ سوم
- ۲ چهارم
- ۳ پنجم
- ۴ ششم

در کدام گزینه تعداد آرایه‌ی تشبیه بیت زیر و ارکان آن به درستی آمده است؟
«تیر قدی کمان‌کشی زهره رخی و مهوشی / جانت فدا که بس خوشی جان و جهان کیستی؟»

- ۱ دو تشبیه - قد (مشبه) و تیر (مشبه‌به) // زهره (مشبه‌به) و رخ (مشبه)
- ۲ دو تشبیه - تیر (مشبه) و قد (مشبه‌به) // زُخ (مشبه‌به) و زهره (مشبه)
- ۳ سه تشبیه - قد (مشبه) و تیر (مشبه‌به) // زهره (مشبه‌به) و رخ (مشبه) // تو (مشبه)، مه (مشبه‌به) و وش (ادات تشبیه)
- ۴ سه تشبیه - تیر (مشبه) و قد (مشبه‌به) // رخ (مشبه‌به) و زهره (مشبه) // وش (مشبه) و مه (مشبه‌به)

در کدام گزینه نقش دستوری «جوانه» با بقیه متفاوت است؟

- ۱ من برای جوانه آب می‌آورم. ۲ بعد، جوانه لبخند غمگینی زد.
- ۳ جوانه با ناامیدی سرش را پایین انداخت. ۴ جوانه به سختی نفس می‌کشید.

- ۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بشر: آدمی - جلال: بزرگی - تأمل: اندیشه
- ۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ارکان محذوف گزینه‌ی ۲ به درستی درج شده است. بررسی سایر گزینه‌ها: (۱) وجه‌شبهه و ادات تشبیه (۳) ادات تشبیه و وجه‌شبهه (۴) وجه‌شبهه و ادات تشبیه
- ۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت صورت سؤال به یکی از نام‌های خداوند (صورت‌گر) اشاره شده است.
- ۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت گزینه‌ی ۲ این است که خداوند هر کسی را بخواهد به اوج عظمت و بزرگی می‌رساند؛ اما مفهوم بیت بعدی آن «پرهیز از تمسخر دیگران» است.
- ۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
مفعول در جواب دو پرسش: «چه چیز را؟» و «چه کسی را؟» می‌آید.
چه چیز را از من بگیرد؟ «خواب راحت» را که «مفعول» است. چه چیز را می‌خواهد؟ «آب» را که مفعول است.
هرگاه در جمله‌ای فعل‌های اسنادی «است، بود، شد» و هم‌خانواده‌ی آن‌ها باشد، در جمله مُسند داریم. جوان چطور است؟ بنابراین «تشنه»، «مُسند» است.
- ۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) واژه‌های «فنون، مراحل و امور» جمع هستند و نیاز به «ات» جمع ندارند. در گزینه‌ی (۴) واژه‌ی «فرمایش» فارسی است و با نشانه‌ی «ات» جمع بسته نمی‌شود.
- ۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشبیه‌های گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) از بیت صورت سؤال برداشت می‌شوند، ولی در گزینه‌ی (۱) این‌طور نیست.
- ۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه‌ی «صورت‌گر» در بیت پنجم تلمیح به آیه‌ی «هو الله الخالق البارئ المصور» دارد.
- ۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
تماثیل ← مفراد
تصاویر ← مفراد تصویر
- ۱۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
در بیت پنجم «صفحه‌ی هستی» اضافه‌ی تشبیه‌ی است که در آن «عالم هستی» به «صفحه‌ی نقاشی» تشبیه شده است.
- ۱۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
«می‌خندد و می‌گرید» آرایه‌ی تضاد دارند.
«ابر» و «برق» و «می‌خندد» و «می‌گرید» مراعات‌نظیر دارند.
«خندیدن قاه‌قاه برق» و «گریستن ابر» تشخیص دارند.
- ۱۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنی آیه: «ما از رگ گردن به شما نزدیک‌تریم.» (سوره‌ی «ق»، آیه‌ی ۱۶) با بیت گزینه‌ی (۳) تناسب معنایی دارد.
- ۱۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. منظومه‌ی مثنوی سعدی شیرازی، بوستان یا سعدی‌نامه، دارای ده باب است.
- ۱۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه‌های متضاد: آب و آتش

۱۵

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نغز: خوب، نیک، نیکو، لطیف
در بیت‌های گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) مترادف «نغز» وجود دارد، ولی در گزینه‌ی (۱) این طور نیست.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۲) واژه‌ی «خوب» (۳) واژه‌ی «نیک» (۴) واژه‌ی «لطیف»

۱۶

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه (۲)، سعدی را به درستی توصیف می‌کند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) بوستان به شعر، گلستان به نثر همراه با شعر و دیوان اشعار از او برجای مانده است.
(۳) هاتف اصفهانی از شاعران دوره‌ی افشاریه و زندیه است. در سرودن غزل از حافظ پیروی می‌کرد.
(۴) قیصر امین‌پور استاد دانشگاه و شاعر معاصر، وی از شاعران موفق پس از انقلاب اسلامی به شمار می‌آید.

۱۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت چهارم به آیه‌ی صورت سؤال اشاره دارد.

۱۸

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت اول و ششم: سه جمله دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
بیت اول: به نام خدا (۱ جمله) // جان آفرید (۱ جمله) // سخن گفتن اندر زبان آفرید (۱ جمله)
بیت سوم: دو جمله دارد. مصراع اول (۱ جمله) // مصراع دوم (۱ جمله)
بیت چهارم: دو جمله دارد. مصراع اول (۱ جمله) // مصراع دوم (۱ جمله)
بیت پنجم: دو جمله دارد. مصراع اول (۱ جمله) // مصراع دوم (۱ جمله)
بیت ششم: محال است (۱ جمله) // سعدی (۱ جمله) // راه صفا توان رفت جز بر پی مصطفی (۱ جمله)

۱۹

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت، سه آرایه‌ی تشبیه به کار رفته است.
تیر قدی: قد (مشبه) و تیر (مشبه‌به)
زهره رخی: زهره (مشبه‌به) و رخ (مشبه)
مهوشی: تو (مشبه) مه (مشبه‌به) و وش (ادات تشبیه)

۲۰

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۱ «جوانه» متمم است، ولی در سایر گزینه‌ها «نهاد» است.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴